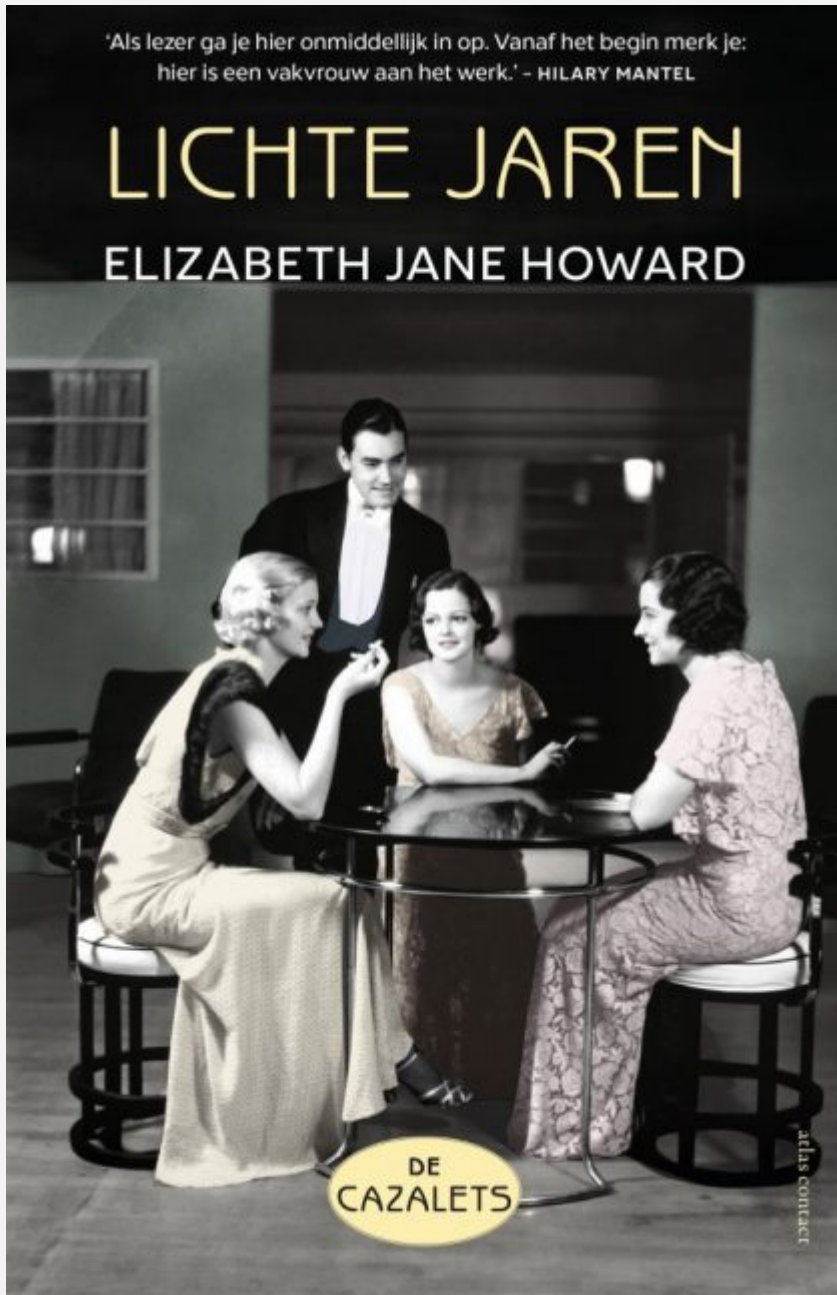

'Lichte jaren' door Elizabeth Jane Howard

Dit is het eerste deel uit een serie van vijf boeken van de in 2014 overleden Britse schrijfster Elizabeth Jane Howard. Het heet *Lichte jaren* omdat dit eerste deel van deze familieroman speelt van 1937 tot en met september 1939, in het interbellum als het in de wereld nog redelijk rustig lijkt. De Eerste Wereldoorlog is voorbij, voor de dreiging van de Tweede Wereldoorlog sluit de familie Cazalet, Brits, geen adel, zeer welgesteld, de ogen.

We maken kennis met de drie generaties van dat moment. De grootouders zijn William van 77 jaar, directeur van de bloeiende familiehouthandel die hij van zijn vader erfde en zijn vrouw Kitty van 70, de mater familias. Zij bewonen een landgoed niet ver van Londen. Hun zonen werken alle drie in de zaak van hun vader. Hugh (geboren 1896) is oorlogsinvalide uit de Eerste Wereldoorlog en lijdt lichamelijk en psychisch veel pijn. Hij is getrouwd met Sybil, zwanger van hun derde kind (wellicht een tweeling). Edward (geboren 1897) is een oorlogsheld, met een grote seksuele appetijt en getrouwd met Viola. Zij hebben drie kinderen. Rupert (geboren 1903) was te jong om te vechten in de Eerste Wereldoorlog. Ook hij trouwde, maar zijn vrouw overleed in het kraambed in 1930. Hij heeft twee kinderen uit dat eerste huwelijk en is hertrouwd met Zoë, die veel jonger is dan hij. Haar motief voor dit huwelijk was Ruperts sociale status en zeker niet de functie van stiefmoeder. Rachel (geboren 1899) is de enige dochter van de grootouders. Ze is ongetrouwd, woont bij haar ouders op het landgoed en heeft een stiekeme relatie met een vrouw, Sid. De (klein)kinderen zijn veertien, twaalf, tien of zeven. Ze zijn volwaardige personages in deze roman.

Dan zijn er nog de bedienden van de huishoudens van de broers en op het landgoed, zoals kinderverzorgsters, kokkinnen, huisbedienden, chauffeurs, tuinlieden, stalknechten. Ook zij zijn gelijkwaardige personages in het verhaal en krijgen

aandacht voor hun onderlinge relaties en die met hun werkgevers.

Voorin staat een stamboom van alle familieleden. De eerste honderd pagina's was het nodig regelmatig terug te bladeren naar die informatie om te weten welke broer het was, welke schoondochter of welk kind. Of welke werknemer. Daarna is wie is wie wel duidelijk.

Het boek is 540 pagina's dik. Omdat het verhaal maar twee jaar beslaat is het begrijpelijk dat de verhaallijnen minutieus zijn uitgesponnen en er veel ruimte is gemaakt voor details, over het landgoed en de inrichting daarvan, de tuinen en de stal, over de woningen van de gezinnen in Londen, over het meubilair en de aankleding ervan, over de inrichting en het gebruik van de keukenspullen, de kleding van alle personages en in alle weertypes, zowel binnen als buiten, de tafelschikkingen en het opdekken van de tafels, de protocollen, het gedrag van de familieleden, het personeel en de gewoontes uit die tijd.

Het verhaal is goed geschreven en de personages zijn levensecht. Alle gezinnen verblijven in de zomer op het landgoed van de grootouders. De vrouw van Hugh heeft een bijzonder zware en deels verdrietige bevalling. Viola spreidt haar benen met tegenzin maar zonder morren als Edward seks wil. Rupert wil eigenlijk schilderen, probeert Zoë bij de les te houden en ervaart dat het twee onverenigbare grootheden zijn. Dochter Polly van Hugh en Sybil is creatief en ondernemend en dochter Clary van Rupert mist haar moeder. Rachel nodigt haar geliefde Sid uit op het landgoed.

Mij kon *Lichte Jaren* niet geboeid houden. Maar ik ben ook geen liefhebber van *Downton Abbey* en *Upstairs Downstairs*, die van hetzelfde genre zijn. Wat niet wil zeggen dat de volgende delen van de serie niet boeiend kunnen zijn. Ondanks de ontkenning door de familie van het naderende onheil zal de Tweede Wereldoorlog uitbreken. De gevolgen zijn voor alle Engelsen vijf jaar lang bepalend voor de kwaliteit van hun leven. Ook de twee naoorlogse jaren (deel 5 loopt tot en met 1947) zijn nog een uitvloeisel van de oorlog en totaal verschillend van de daaropvolgende vijftiger jaren, waarin veel veranderde. Deel 2 zal ik toch lezen. In principe zit de mogelijkheid in deel 1 verborgen om de gebeurtenissen in deel 2, die zoveel heftiger zijn dan in deel 1, treffend te beschrijven.

Elizabeth Jane Howard was zelf de dochter van een houthandelaar. Ze wilde schrijfster worden en deed dat vanaf 1947. Ze scheidde van man en dochter. Haar debuut in 1950, *The Beautiful Visit*, kreeg een prijs (voor de beste roman van dat jaar). Ze trouwde drie keer. Van 1965 tot 1983 was ze de echtgenote van schrijver Kingsley Amis (die in 1968 de *Booker Man Prize* won met *The Old Devils*). Hij was alcoholist, wat Elizabeth Jane Howard ernstig belemmerde in haar schrijven. Haar stiefzoon Martin Amis zette haar aan *The Cazalet Chronicles* te schrijven. Van twee delen werd door de BBC een TV-serie gemaakt. Haar autobiografie *Slipstream* kwam in 2002 uit.

Uitgeverij Atlas Contact geeft als eerste in het Nederlands taalgebied een boek van deze schrijfster uit, als ook de volgende vier delen. Dit boek zal zijn weg naar het grote publiek wel vinden. Hopelijk brengt de uitgever te zijner tijd de autobiografie in vertaling uit.

*Deel 2, *Aftellen*, is zojuist verschenen. Het begint in 1939 als Hitler Polen is binnengevallen. Edward gaat bij de RAF, Rupert bij de Marine. Hugh leidt het familiebedrijf. De vrouwen van de broers en al hun kinderen Cazalet worden geëvacueerd naar het landgoed van de grootouders.

Uitgeverij	Atlas Contact, 2017
Pagina's	540
Vertaald	uit het Engels door Inge Kok (<i>The Light Years</i>)
ISBN	978 9025 450 403

Recensie door Hannah Kuipers, januari 2018